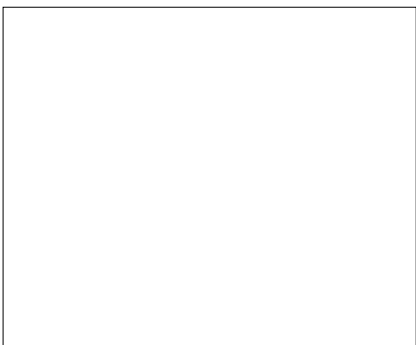

برگ دیگری از بدعهدی اروپایی‌ها

همراهی شرکای برجامی با تحریم جدید آمریکا علیه ایران

سپهرغرب، گروه اقتصادی: پس از ۲۴ ساعت از اعلام آمریکا مبنی بر تمدید نشدن تعلیق تحریم‌های نفتی ایران، کشورهای اروپایی بر عکس شرکای قدیمی ما هیچ واکنشی در این خصوص نداشتند. سکوتی که شاید علت آن مربوط به اینستکس باشد! طس روزهای گذشته مایک پمپئو وزیر امور خارجه آمریکا در نشستی خبری از تمدید نشدن مهلت ۶ ماهه تعلیق تحریم‌های نفتی ایران برای ۸ کشور مشتری این محصول خبر داد و در اظهاراتی مضحک از به صفر رساندن صادرات نفتی ایران سخن گفت.

پمپئو در این خصوص گفت:پس از پایان مهلت تعلیق تحریم‌ها، دیگر استثنایی برای واردکنندگان نفت ایران در نظر نخواهیم گرفت و ادعا کرد عربستان و امارات می‌توانند کمبود بازار نفت را جبران می‌کنند.

فارغ از این مسئله که این اظهارات وزیرخارجه آمریکا تا چه اندازه تخیلی است آنچه قابل توجه است نحوه مواجهه سایر شرکای ایران در این خصوص است. مواجهه‌ای که می‌تواند میزان صداقت کشورها را در اظهار دوستی و دشمنی با ما مشخص نماید و به عنوان چراغ راهنمای برای مسئولان در برخورد با سایرین مدنظر قرار گیرد.

۲۲ سکوت معنادار اروپایی‌ها

پس از ۲۴ ساعت از زمان اعلام خبر تشدید تحریم‌ها توسط مقامات آمریکایی می‌گذرد و حتی پیش از آن نیز زمه‌هایی در این خصوص در رسانه‌های خارجی مطرح شده بود. این زمان فرصت لازم را در اختیار کشورهای دیگر قرار می‌داد تا بتوانند به‌طور صریح و شفاف نسبت به تصمیم آمریکا اعلام موضع کنند اما آنچه در عمل اتفاق افتاد سکوت معناداری بود که از سوی برخی طرف‌های ایران شنیده شد.

در این زمینه می‌توان به سکوت کشورهای اروپایی در قبال اقدام آمریکا اشاره کرد که علی‌رغم عضویت سه تن از آن‌ها -آلمان، فرانسه و انگلیس- در جمع مذاکره‌کنندگان هسته‌ای و امضاداشتن از ایران نفت خریداری کنند اما این اتفاق همچون دفعات قبل تقریبا هیچ بود.

آنچه در این خصوص باید مورد توجه قرار گیرد این است که در دور یکم تحریم نفتی ایران که آمریکایی‌ها مهلت ۶ ماهه به ۸ کشور برای واردات و خرید نفت از ایران داده بودند هم کشورهای اروپایی -ایتالیا و یونان- تمایلی به خرید از ما نداشتند که همین مسئله نیز سبب اعتراض بیژن زنگنه وزیر نفت شده بود.

زنگنه در این خصوص گفته بود: "در ایسن مدتی که آمریکا از برجام خارج شده کشورهای اروپایی به جز ترکیه هیچکدام از ایران نفت نخریداند در حالیکه دو کشور یونان و ایتالیا اجازه داشتند از ایران نفت خریداری کنند اما این کار را انجام ندادند"

از کنار هم قرار دادن این دو اتفاق (سکوت + نخریدن نفت ایران) و باتوجه به این مسئله که کمترین اروپایی‌ها برای مبادلات مالی با ایران -اینستکس- مبتنی بر مبادله نفت در برابر غذا و دارو بود می‌توان این برداشت را متصور بود که اروپایی‌ها همانده در این مورد سکوت کرده‌اند. به عبارت دیگر اروپایی‌ها با این بی‌توجهی، عملا پایان اینستکس را اعلام کردند چراکه اگر ایران نتواند نفت صادرکند به تبع نمی‌تواند از این مسیر مبادله نیز سودی ببر.

۲۲ خریداران نفت ما چه واکنشی داشتند؟

اما جدای از بدعهدی همیشگی کشورهای اروپایی در مقابل ایران، خریداران و شرکای سنتی کشور واکنش متفاوتی به اقدام ضدایرانی آمریکا داشتند. در این زمینه می‌توان به موضع چین اشاره کرد که اصلی‌ترین خریدار و مشتری نفت ایران است.

وزارت خارجه چین در واکنش به تصمیم واشنگتن برای لغو معافیت واردات نفت ایران از سوی مشتریان، با انتشار بیانیهای تأکید کرد: پکن همواره با اعمال تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران مخالفت کرده است.

ترکیه دیگر مشتری بزرگ نفت خام ایران است با این تصمیم آمریکا تاخت. مولود چاوش اوغلو وزیر خارجه ترکیه روز سه‌شنبه به شدت از تصمیم کاخ سفید مبنی بر عدم تمدید معافیت از خرید نفت ایران انتقاد کرد. اقدام چاوش اوغلو همچنین آمریکا را به بازاریابی کردن برای دیگر کشورهای صادر کننده نفت متهم کرد و افزود: «پیشنهاد خرید نفت از کشور دیگری به جای ایران، گنده‌گویی است. آیا شما برای آن کشورها بازاریابی می‌کنید؟ بازاریابی وزیر خارجه یک کشور برای کشورهای دیگر بسیار اشتباه است. مردم در این باره چه فکر می‌کنند؟»

خبرگزاری یونهاپ کره جنوبی گزارش داده که یک هیئت از مقامات این کشور هفته جاری برای رایزنی درباره تصمیم جدید آمریکا در زمینه عدم تمدید معافیتهای نفتی ایران عازم واشنگتن خواهد شد.

سایر کشورها نظیر ژاپن و هند و ... نیز موضعی محتاطانه گرفتند که البته باید منتظر ماند و دید در عمل چگونه قرار است با این مسئله مواجه شوند.

لرزم اتخاذ راهکارهای ضد تحریمی گرچه کسانی که به وضعیت بازار و راهای فروش نفت آشنایی داشته باشند تصدیق می‌کنند که ایران اگر بخواهد و مجموعه وزارت نفت نیز از سیستم بروکراسی به‌مردم بی‌سر و آمده و جهود فعلی را کنار بگذراند، به راحتی می‌توان روزانه بیش از میزان صادرات فعلی نیز نفت فروخت، اما با این حال آنچه نباید فراموش شود کاهش میزان اتکای خود به خام فروشی نفت است.

در این خصوص لازم است وزیر نفت علاوه بر اینکه از تخصص و تجربه تیم قبلی وزارت نفت که سابقه موثقی در ایجاد راه‌های برای دوزدن تحریم‌ها داشتند استفاده کند، همزمان نیز برنامه مدونی برای ایجاد شرایط تبدیل نفت خام به مواد پتروشیمی و دارای ارزش افزوده ارائه کند.

به عنوان یک شاخص با معنای متعارف آن، با فعالیت‌های دارای ارزش افزوده کم یا غیرمولد و نامطلوب نیز می‌تواند افزایش یابد؛ اما منظور از رونق تولید این نیست؛ چرا که به اشتغال پایدار و دیگر مزایای حاصل از یک «رشد مطلوب» منجر نمی‌شود. بنابراین هرگونه رشد اقتصادی را نمی‌توان مترادف با رونق تولید دانست.

۲۲ مصداق از رشد اقتصادی بدون رونق تولید

برای تبیین این مسئله، دو نمونه از اقداماتی که به رشد اقتصادی منجر می‌شود، اما لزوماً «رونق تولید را به همراه ندارد» مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲۲ خام‌فروشی منابع طبیعی:

فروش منابع طبیعی کشور به صورت رشد صادرات را افزایش می‌دهد و منجر به رشد اقتصادی می‌شود، اما رونق تولید را به همراه ندارد. واضح ترین مثال در این زمینه، خام فروشی نفت است. فروش نفت خام، آورده ارزی برای کشور دارد و رشد اقتصادی را نیز حاصل می‌کند؛ اما تبدیل نفت به فرآورده‌های پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی است که زنجیره ارزش نفت خام را شکل داده و به معنای واقعی کلمه، منجر به رونق تولید می‌شود.

۲۲ سفته‌بازی و سوداگری: افزایش حجم مبادلات اقتصادی و خرید و فروش کالاها بیش از حد نیاز و تقاضای مصرفی جامعه، هدفی است که سوداگران به منظور افزایش قیمت بعضی کالاها و کسب سود مضاعف از فروش مجدد آن دنبال می‌کنند. این اتفاق، رشد اقتصادی را نیز به همراه دارد اما کاملاً در جهت عکس

۲۲ پرونده «سال ۱۳۹۸، سال رونق تولید»

کدام رشد اقتصادی به «رونق تولید» منجر می‌شود؟

رونق تولید است؛ چرا که مبادلات سفته بازانه و سوداگرانه، قیمت کالاها را افزایش می‌دهد و در نهایت هزینه‌های تولید را چند برابر می‌کند و به این ترتیب، تولید را از صرفه اقتصادی می‌اندازد. مثال واضح این مسئله، وضعیت بازارهای مسکن، طلا، ارز و خودرو طی یک سال اخیر است که به مانع بزرگی برای رونق تولید تبدیل شده است.

۲۲ هدایت هوشمندانه نقدینگی اولین گام در جهت «رونق تولید»

به منظور تحقق «رشد مطلوب» لازم است از ابزارهای نقدینگی به بهترین شکل استفاده شود؛ نقدینگی یکی از مهمترین این ابزارهاست که پیش نیاز حرکت اقتصاد و حمایت از فعالیت‌های اقتصادی است. اگر نقدینگی به سمت نامطلوب هدایت شود، فعالیت‌های غیرمولد را توسعه می‌دهد و اگر درست هدایت شود، منجر به رونق تولید به مفهوم واقعی آن می‌شود. بنابراین به منظور رونق تولید و توسعه فعالیت‌های مولد، «هدایت هوشمندانه نقدینگی موجود» یک اقدام راهبردی است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد حداقل ۳ مسیر برای هدایت نقدینگی موجود وجود دارد که استفاده همزمان از آن، حمایت از بخش واقعی اقتصاد را به همراه دارد و در نهایت به رونق تولید، توسعه فعالیت‌های مولد و تضعیف فعالیت‌های غیرمولد منجر می‌شود. این ۳ مسیر در ادامه تشریح می‌شود.

۲۲ حذف سود سپرده‌های کوتاه مدت و ایجاد جذابیت در سپرده‌های بلندمدت:

تولیع برندهای خارجی و تضعیف تولید ملی

یک الگوی مصرف نادرست و تبعات آن؛

و به نوعی برآیندی از موجی است که جامعه را درگیر کرده است و افراد را ناخودآگاه یا خود همراه می‌کند. به نوعی افراد تلاش می‌کنند با خرید اجناس مارک‌دار و مصرف بیشتر، خود را در طبقه‌ای اجتماعی‌ای قرار دهند که به آن تعلق ندارند یا حتی ارزشی برای انتساب به آن طبقه قابل تصور نیست یا اعتماد به نفسی را به دست آورند که از ناحیه‌ی آن احساس کمبود می‌کنند.

از این منظر، وظیفه‌ی اصلی بر عهده‌ی خانواده است که در تربیت فرزندان خود به گونه‌ای عمل کند که این قبیل ارزش‌ها و این دست کمبودها برای فرزندان شکل نگیرد و از طرف دیگر مسئولین و افراد مبتکر و خوش‌ذوق، که دلسوز فرهنگ کشورند، باید در راستای به دست گرفتن و کنترل مد فعل نمایند و جایگزین‌های مناسبی برای شیوهی مصرف کنونی پیدا کنند.

در عین حال، باید کوشید عاقله و تمرکز افراد جامعه به ویژه جوانان را به سمت منابع هویت‌یابی اصیل متمایل کرد؛ چرا که مصرف‌گرایی گذشته از تمام مضراتی که برای اقتصاد، محیط زیست، خانواده و فرهنگ دارد، سبب کشف بیان طبقات مختلف مردم خواهد شد. این شکاف طبقاتی، که منجر به افزایش تمایز اجتماعی شده است، افزایش نفوذ فرهنگ بیگانگان و کاهش انسجام ملی را به همراه خواهد داشت. از طرفی هم در یک خرجه هر اندازه توزیع ثروت و درآمد درون جامعه نامتوازن‌تر باشد، روجه‌ی مصرف‌گرایی رواج و گسترش سریع‌تری خواهد داشت.

۳. چرا به غرب و تولیداتش تمایل داریم؟ اگر مسئله‌ی کیفیت و تبلیغات را، که البته ۲ عامل تأثیرگذار در انتخاب یک محصول‌اند، کنار بگذاریم؛ به دلایل ریشه‌ای عمیق‌تری می‌رسیم که تا حدی نشان‌دهنده‌ی خودباختگی ما در مقابل غرب است.

یکی از پژوهشگران در زمینه‌ی هویت فرهنگی ایران معتقد است تا قبل از ورود تبلیغات مدرنیته به ایران هویت فرهنگی ایرانیان که دو لایه‌ی فرهنگی ایران باستان و فرهنگ اسلامی تغذیه می‌شد و تعارض جدی میان آن ۲ به وجود نمی‌آمد، ولی با ورود مدرنیته به ایران برخی حرکات‌ها و دگرگونی‌های سیاسی-اجتماعی در ایران پیدا و آمد که اوج آن پیروزی انقلاب مشروطه و استقرار آن بوده است. این امر عوارض چندی به همراه داشته است که مهم‌ترین آن‌ها زیر سؤال رفتن هویت فرهنگی قبلی و نفی گذشته‌ی خود بوده است (اشرفی، ۱۳۸۰، ص ۲۶، به نقل از محسنی، ۱۳۸۶، ص ۲۲۷).

در زمینه‌ی مدرنیته، پژوهشگران معتقدند که از ایران توان جنگیدن با نیروهای روسی را ندارد، اما در چند سال اخیر در جهت ارائه‌ی یک مدل اسلامی یا ملی صورت گرفته در نتیجه‌ی رسیدن به همین نکته است.

یک آسیب‌شناس اجتماعی و استاد دانشگاه، در این باره می‌گوید باید بپذیریم که سبک زندگی افراد تغییر می‌کند و این تغییرات لازمی زندگی اجتماعی انسان‌ها و موجب پویایی آن است و نمی‌توان افراد را از تحولات دنیای مدرن عقب نگاه داشت، اما مهم این است که انتخاب افراد برای تغییر سبک زندگی انتخابی آگاهانه باشد. در واقع، گرانی‌ها زمانی آغاز می‌شود که انتخاب افراد بر اساس دیدگاه‌های شخصی، باورها و زمینه‌های فرهنگی، که از آن برخاسته‌اند، نیست و می‌نوسید می‌توان پیوندهای هویتی را از دیدگاه

▪ پنج‌شنبه ۵ اردیبهشت ۱۳۹۸

▪ سال یازدهم ▪ شماره ۱۴۴۹

www.sepehrpress.com

مولد فراهم خواهد کرد. بدون جلوگیری از سودهای غیرمتعارف و ببادآورده در فعالیت‌های غیرمولد، سخن گفتن از «هدایت نقدینگی» اثری نخواهد داشت. مطابق با بررسی‌های کارشناسی، ضروری است از این ابزار مدرن و هدفمند در گام اول در بازار مسکن و سپس در سایر بازارهای مولزی تولید استفاده شود.

۲۲ ایجاد سازوکار سرمایه گذاری در پروژه‌های کلان برای عموم جامعه:

پس از جلوگیری از هجوم نقدینگی به سمت فعالیت‌های غیرمولد، ضروری است برای حرکت این سرمایه‌ها به سمت تولید و فعالیت‌های مولد و سودآور اقتصادی تدابیری اندیشیده شود و شرایط آن برای مردم فراهم گردد. پروژه‌های کلان نفت و گاز و زیرساخت‌های عمرانی کشور دو نمونه از این موارد است که طبق بررسی‌های انجام شده، در مجموع حداقل به ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان سرمایه و نقدینگی نیاز دارد که تامین آن از طریق بودجه دولت یا سرمایه گذاری خارجی (به دلیل ریسک‌های بالای آن)، امکانپذیر نیست.

در این زمینه پیشنهاد می‌شود دولت با تشکیل صندوق پروژه به عنوان یک سازوکار اجرایی برای پروژه‌های کلان نفت و گاز و همچنین تدوین قراردادهای همکاری با استفاده از روش‌های مشارکت عمومی-خصوصی (PPP) برای پروژه‌های عمرانی، نقدینگی موجود در جامعه و سرمایه‌های خرد و نیمه خرد مردمی را به سمت این قبیل فعالیت‌ها هدایت نماید.

در نتیجه، می‌توان راهکارهایی را ذیل این ۲ محور عنوان کرد.

۱. جلب مشارکت عمومی مردم، همان طور که مقام معظم رهبری نیز این مسئله را در ارتباط با اقتصاد مقاومتی طرح نمودند، یکی از این راهکارهاست. اگر ما خود را در یک نبرد و در مقابل دشمن احساس کنیم، اگر غرب به جای اینکه الگو و کمبه‌ی آمال ما باشد، درمقابل ما فرض شود و اگر حس میهن دوستی ما در تمام شئون زندگی مانع باشد، مطمئناً میزان مصرف کالاهای خارجی خصوصاً برندهای معروفی که اکثراً در تملک پهلودیان هستند و سالانه مبالغ قابل توجهی کمک مالی به اسرائیل می‌کنند، کاهش خواهد یافت.

۲. روی آوردن به اصول علمی در زمینه‌ی تبلیغات، برندینگ، بازاریابی، بسته‌بندی و توزیع می‌تواند بسیار مفید و مؤثر باشد خصوصاً برای آن دسته از کالاهای ایرانی که علی‌رغم کیفیت بهتر نسبت به نمونه‌های خارجی فروش مناسبی ندارند، یکی از اعضای هیئت علمی مؤسسه‌ی مطالعات فرهنگی ایران، پیشنهاد می‌کند: «برندسازی به عنوان روشی که کارکرد اختصاصی آن ذهنیت‌سازی است می‌تواند به عنوان ابزاری مؤثر در جهت توسعه و تقویت تولید ملی به کار رود.

برند ملی، که در سادهدترین وجهه، ذهنیتی است که از نام و واژه‌ی ایران در ذهن مردمان کشورمان و کشورهای دیگر وجود دارد، می‌تواند به عنوان مادر تمام برندهای تجاری و غیرتجاری، بهترین مبنا و نقطه‌ی آغازین حرکت به سمت ایجاد تصویر منفصانه و مطلوب از کالای ایرانی باشد. مسئله‌ی دیگر برند است که آن را به اختصار قلب و روح برند و آنچه ویژگی منحصر به فرد بودن برند را نشان می‌دهد تعریف کرده‌اند. رویکردهای مختلفی برای هویت‌سازی برند یک ملت وجود دارد که از آن جمله می‌توان به حمایت برند از یک ایدئولوژی مانند حقوق بشر، ظلم‌ستیزی یا مثلاً توسعه‌ی پایدار، تکیه بر ادبیات و ادعای درسی با عنوان اقتصاد داخلی، چالش‌ها و آینده‌ی کشور در سطوح مختلف تحصیلی.

۱- ب) کوتاه‌مدت: (محسوبی آردکانی، ۱۳۵۳، ص ۵۳)،

ظاهراً این درس‌ها آگاهی به این واقعیت بود که ایران توان جنگیدن با نیروهای روسی را ندارد، اما در چند سال اخیر در جهت ارائه‌ی یک مدل اسلامی یا ملی صورت گرفته در نتیجه‌ی رسیدن به همین نکته است.

یک آسیب‌شناس اجتماعی و استاد دانشگاه، در این باره می‌گوید باید بپذیریم که سبک زندگی افراد تغییر می‌کند و این تغییرات لازمی زندگی اجتماعی انسان‌ها و موجب پویایی آن است و نمی‌توان افراد را از تحولات دنیای مدرن عقب نگاه داشت، اما مهم این است که انتخاب افراد برای تغییر سبک زندگی انتخابی آگاهانه باشد.

در واقع، گرانی‌ها زمانی آغاز می‌شود که انتخاب افراد بر اساس دیدگاه‌های شخصی، باورها و زمینه‌های فرهنگی، که از آن برخاسته‌اند، نیست و می‌نوسید می‌توان پیوندهای هویتی را از دیدگاه

۴. از زمان عباس میرزا، سردار سپاه ایران، می‌شنویم که می‌گفت: «روس‌ها با هر بار شکستی که به من وارد می‌سازند، ندانسته‌ست درسی به من می‌دهند و از فراگرفتن آن درس‌ها نفع بیشتری عایدم شد» (محوبی آردکانی، ۱۳۵۳، ص ۵۳)، ظاهراً این درس‌ها آگاهی به این واقعیت بود که ایران توان جنگیدن با نیروهای روسی را ندارد، اما در چند سال اخیر در جهت ارائه‌ی یک مدل اسلامی یا ملی صورت گرفته در نتیجه‌ی رسیدن به همین نکته است.

یک آسیب‌شناس اجتماعی و استاد دانشگاه، در این باره می‌گوید باید بپذیریم که سبک زندگی افراد تغییر می‌کند و این تغییرات لازمی زندگی اجتماعی انسان‌ها و موجب پویایی آن است و نمی‌توان افراد را از تحولات دنیای مدرن عقب نگاه داشت، اما مهم این است که انتخاب افراد برای تغییر سبک زندگی انتخابی آگاهانه باشد.

در واقع، گرانی‌ها زمانی آغاز می‌شود که انتخاب افراد بر اساس دیدگاه‌های شخصی، باورها و زمینه‌های فرهنگی، که از آن برخاسته‌اند، نیست و می‌نوسید می‌توان پیوندهای هویتی را از دیدگاه

»محیا طالقانی